

Wycieczka do Karwiny

W dniu 25 kwietnia 2026 Bractwo Gwarków Związku Górnośląskiego pojechało na wycieczkę autokarową po śląsku cieszyńskim, a konkretnie po Zagłębiu Ostrawsko-Karwińskim. Wycieczka była współorganizowana z Kołem Przewodników Miejskich i Terenowych Oddział PTTK w Katowicach.

W trakcie wycieczki w pierwszej kolejności mieliśmy zwiedzenie zabytkowego pałacu rodziny Larisch-Mönnich we Frysztaście znajdującego się w granicach miasta Karwiny, przy rynku frysztańskim stanowiącym historyczne centrum miasta. Liczna grupa w trakcie zwiedzania pałacu została podzielona na trzy dlatego był dodatkowy czas wolny do zapoznania się z rynkiem, zjedzenia przepysznej śniadania oraz napięcia się dobrej kawy.

Kolejnym punktem była kaplica i kościół Piotra z Alkantry do której przejechaliśmy autokarem, a w trakcie przejazdu zobaczyliśmy zatrzymaną już kopalnię Jan Karol 1862, która ostała się do 2018 jako Dul Karwina.

Nieopodal tej kopalni znajduje się duży parking wybudowany na miejscu po byłym osiedlu górniczym na którym urodził się, wychował i mieszkał znakomity pisarz Gustaw Morcinek. Jego powieści naturalistyczne przez bardzo szczegółowe opisy techniczne i sytuacyjne stanowią źródło cennych informacji o funkcjonowaniu górnictwa, hutnictwa, ale również życia codziennego na tle istotnych faktów historycznych co czytelnikom pozwala przenieść się do czasów opisywanej akcji i w pełni wyobrazić jej scenię.

Po dotarciu do kościółka Piotra z Alkandry spotkaliśmy profesora Tadeusza Siwek, który opowiedział nam ciekawą historię o regionie i kościółku. Powstał on po wypadku w kopalni Francziszka w 1894r. w którym zginęło 284 górników co zainicjowało również działalności prewencyjne i tworzenie grup ratowniczych. Nad Kaplica była Kopalnia komory cieszyńskiej Gabriela. Kościół ma krzywą wieżę i ściany dlatego z bardzo wielu powodów budowlanych miał on być wyburzony, a decyzje o jego zachowaniu podjęto w okresie socjalistycznym w latach 60tych.

O kaplicy dodatkowo opowiadała nam lokalna przewodniczka, która za pomocą „wasserwogi”, czyli poziomicy prezentowała różne zjawiska optyczne jakie zachodzą w związku z jej krzywymi i pochylonymi na południe ścianami.

W kościółku zobaczyliśmy przebudowaną na kaplicę starą zachrystię, obraz Piotra z Alkandry, drogę krzyżową, którą musiano dodatkowo umocować od spodu, by nie odstawała od ściany, chrzcielnicę pochodzącą z kościoła Piotra, kryptę z grobami rodziny Larisch-Mönnich. Krzywizny mogliśmy również doświadczyć podczas zwiedzania kruchty, czyli chóru, gdzie podłoga pozostała niezmieniona po pracach renowacyjnych i jest krzywa. Na chórze znajdowały się organy pneumatyczne firmy Vebruger Rieger z 9 głosami (Subbass 16', Cello 8', Principall 8', Gamba 8', Hochflöt 8', Salicional 8', Gedeckt 8', Octave 4', Mixtur 4 fach) z jednym manuałem i pedałem. Kościół posiadał dodatkowe wejście dla rodziny Larisch-Mönnich oraz jej gości.

Dodatkową ciekawostką było stanowisko na którym zaprezentowano linę jaką spinano cały kościół w trakcie jego remontu. Przewodnik wyjaśnił również skomplikowane techniki budowlane polegające na wykonaniu umocnień betonowych, przeprowadzeniu pod kościołem betonowych podpór celem ustabilizowania konstrukcji oraz spięcie go dodatkowo linami. Pierwsza renowacja odbyła się w latach 60tych, a obecna współfinansowana ze środków Unii Europejskiej realizowana jest od 2018 roku. Kościół uratował się dzięki elastycznej zaprawie jaką zastosowali jego budowniczowie stosując piasek i wapno.

Pochylenie kościoła i wieży wynosi 6 stopni i jest większe niż pochylenie krzywej wieży w Pizie, które tam wynosi 5,5 stopnia.

Po wyjechaniu z kościółka udaliśmy się na objazd pozostałych pozostałości po kopalniach: Jendrzich 1865 z osiedlem dla górników, Jan Karol 1862, która ostała się do 2018 jako Dul Karwina, Henryk, Franciszka 1894 gdzie był wybuch metanu, Głębina. Gabriela, Hohenegger, Barbara, Stonawa w której w 2018 zginęło 13 górników w tym 12 z polski. Wszystkie zostały w 1951r. scalone w jedną kopalnię CSA (cesko slovensky armady). Dul CSM, Dul Darkov.

Na końcu zwiedzania zobaczyliśmy również uzdrowisko Darkov powstałe w 1866r do którego dostaliśmy się od strony parkingu poprzez zabytkowy most na Olzie wybudowany w 1925 roku.

Zwiedzanie zakończyliśmy na stare miaście Karwina z czasem wolnym na posiłek i kawę i Fryštátská pivnice Bečky na ulicy Pivovarsky degustując lokalnie produkowane piwa Fryštát 13.

